

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination

May/June-2022 (NEW COURSE)

GADYAKAVYA : HARSHACHARITA: UCCHAVASA 5 AND DASAKUMARACHARITA :

UCCHAVASA 8(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો. (૧૪)
Translate any two of the following Passages.
૧. તત્ક્રુત્વા વાષ્પવેગગૃહ્યમાણાક્ષરં કથંકથયાયતં નિઃશ્વસ્યોવાદ-વત્સ।
જાનામિ ત્વાં પિતૃ પ્રિથમતિભૃદુ હૃદયમ્ હૃદયેષુ વિદ્યુશ્યતિ ધીમતોઽપિ ધિયમ્।
અતિદુર્ધરા બાન્ધવ સ્નહઃ સર્વ પ્રમાથી। યતો નાર્હસ્યાત્માનં શુચે દાતુમ્।
ઉદામમહાદાટશ્વરદગ્ધોઽપિ દહ્યો ચત્વરહમધિકતરમને નાયુષ્મદાધિના।
નિશિતમિવં શસ્ત્રં લક્ષ્મીતિ માં ત્વદિયસ્તનિમા। સુખં ચ રાજ્યં ચ વંશસ્ય પ્રાણાશ્ય પરલોકશ્ચ ત્વપિ મે
સ્થિતાઃ।
 ૨. એકદા તુ વાસતેય્યાસ્તુરીયે યામે પ્રત્યુસ્યેવ સ્વપને। ચટુલજ્વાલાપુઞ્જપિઞ્જરીકૃત સકલા કકુભાદુર્નિવારણ
દવહુતભુજા દહતમાનં કેસરિણમદ્રાક્ષોત્। તસ્મિન્નેવ ચ દાવદહને સમુત્સૃજ્ય શાવકાનુત્પ્લુત્ય ચાત્માનં
ષાતયન્તી સિંહીમપશ્યત્। આસીચ્ચાસ્ય ચેતસિ 'લોકે હિ લોહેભ્યઃ કઠિનતયાઃ ચલુ સ્નેહમયા બન્ધનપાશાઃ,
યદા કૃષ્ટસ્તિર્યઙ્ગોઽપ્યેવમાચરન્તિ' ઇતિ।
 ૩. ઉત્પિતેન ચ રાજા ક્ષાલિતાક્ષાલિતે મુખે મુખે મુષ્ટિ મર્ધ મુષ્ટિ વાઙ્મયં વરીકૃત્વ-
કૃત્સનમાયવ્યયજાતમહનઃ પ્રથમેઽષ્ટમે ભાગે શ્રોતવ્યમ્। શૃણ્વત એવાસ્ય દ્વિગુણમપહરન્તિ તેઽહ્યક્ષધૂર્તાઃ।
ચત્વા રિંશતં ચાણક્યો પદિષ્ટાના હરણોપાયાન્સહસ્રધાઙ્ગમ્ બુદ્ધતૈવ ત વિકલ્પદિતારઃ। દ્વિતીયેઽન્યોત્સં-
વિવદમાનાનાં પ્રજાનાનાક્રોશાહ્યમાનાકર્ણ કષ્ટં જીર્વાત।
 ૪. વિદર્ભો નામ જનપદઃ। તસ્મિન્ભોજવંશભૂષણમ્, અંશાવતાર ઇવ ધર્મસ્ય, - અતિસત્ત્વઃ, સર્તવાદી, વદાન્યઃ,
વિનીતઃ વિનેતા પ્રજાનામ્, રાક્ષતભૃત્યઃ, કૌર્તિમાન્, ઉદગ્રો બુદ્ધિમૂર્તિભ્યામ્, ઉત્થાનશીલઃ, શાસ્ત્રપ્રમાણઃ
શક્ય- ભવ્યકલ્પારમ્ભી, સમ્ભાવયિતા બુધાન્, પ્રભાવયિતા સેવકાન્, ઉભાવયિતા બન્ધૂન્, ન્યગ્ભાવયિતા
શત્રૂન્ અસમ્બદ પ્રલોપષ્વદક્ષતકર્ણઃ,
- પ્રશ્ન.૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૧૪)
Explain with reference to the context (Any Two)
૧. ક્ષમા હિ મૂલં સર્વતપસામ્।
 ૨. દેવ! દાહજ્વરો મહાન્ ઇતિ।
 ૩. ન હિ મુનિચિ નરપતિરૂપશમમાતિરભિ ભવિતુમફિકુલમલમ્।
 ૪. અવિશ્વાસત્તયા હિ જન્મભૂમિમ્કક્ષ્યાઃ।
- પ્રશ્ન.૩ હર્ષચરિતનાં આધારે બાણની ગદ્યશૈલીનો વિસ્તૃત પરિચય આપો. (૧૪)
Describe in detail the Prose style of બાણભટ્ટ on the basis of હર્ષચરિત।
અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૩ આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો આપી, હર્ષચરિતનું આખ્યાયિકા તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.
Evaluate હર્ષચરિત as an આખ્યાયિકા after Explain of its Characteristics.
- પ્રશ્ન.૪ કથા અને આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો આપી, દશકુમારચરિતનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો. (૧૪)
State the characteristics of કથા and આખ્યાયિકા and determine the literary Form of
દશકુમારચરિત
અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૪ દશકુમારચરિતના તમે શીખેલા ગ્રંથભાગને અનુલક્ષીને દંડીની ગદ્યકાર તરીકની સિધ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો.
Evaluate the achievement of Dandin as a Priter in view of the Portin of the 'દશકુમારચરિતમ્'
Studied by you.
- પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Write Short notes on any two of the following.
૧. હર્ષચરિતમ્ શીર્ષકમ્।
 ૨. પ્રભાકરવર્ધનસ્ય મૃત્યુપ્રસંગઃ।
 ૩. વિહારભદ્રસ્ય પાત્રમ્।
 ૪. ત્રયો દણ્ડિપ્રબન્ધઃ।